

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра обліку і оподаткування

Методичні вказівки

для виконання самостійної роботи з дисципліни «Оподаткування»

для здобувачів освітнього ступеня «молодший бакалавр»

спеціальності 071 Облік і оподаткування

Херсон 2020 р

Методичні вказівки для виконання самостійної роботи з дисципліни «Оподаткування» для здобувачів освітнього ступеня «молодший бакалавр» спеціальності 071 Облік і оподаткування/ С.В. Коваль. Херсон: ХДАУ, 2020. 26с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Світлана Коваль, доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент

Методичні рекомендації розглянуто на засіданні
кафедри

обліку і оподаткування

Протокол від „ 27 ” _____ серпня 20 20 року № 1

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності

Протокол від „ 27 ” _____ серпня 20 20 року № 1

ПЕРЕДМОВА

Сучасна система оподаткування є поєднанням податкової теорії, утворення податкової системи, різних форм податків, методів їх справляння, контролю за їх використанням та інше.

Оподаткування має свою методологію, тобто теоретичне, науково-практичне та правове обґрунтування суті, поняття податку та одночасно дослідження податку як економічної категорії та конкретної форми взаємовідносин між суб'єктом та об'єктом оподаткування.

Головною метою оподаткування є розробка економічного змісту, складу, форм, а також відповідного механізму їх обчислення та сплати, встановлення відповідних прав і обов'язків платників і відповідальність за порушення цих обов'язків.

Податок як економічна категорія має різні форми, виступає в основному як примусове вилучення частини доходу суб'єкта господарювання до державної казни на підставі чинної законодавчої бази. Тому в основі податків містяться відображення всіх позитивних та негативних рис конкретної економічної політики держави та системи державного керівництва.

Від оподаткування залежить розвиток держави чи по прогресивному чи регресивному шляху. При цьому велике значення мають взаємовідносини: між державою та платниками податків; податковою базою; ступеня відповідальності платників податків за дотримання чинного податкового законодавства.

Управління податковою сферою є складним процесом, який потребує висококваліфікованих спеціалістів, добре обізнаних як з теоретичними, так і з практичними аспектами адміністрування податків.

Метою вивчення дисципліни «Оподаткування»: набуття знань щодо сутності податків і оподаткування, їх місця і ролі в системі економічних важелів розвитку ринкової економіки, взаємозв'язку оподаткування з іншими аспектами економічної політики держав; вивчення сутності, принципів і функцій оподаткування, класифікації податків; побудови системи оподаткування; оподаткування в зарубіжних країнах; податкової політики; відносини, що виникають між платниками та державою в процесі оподаткування.

Слід зазначити, що вивчення дисципліни «Оподаткування» передбачає обов'язкову самостійну роботу здобувача. Самостійна робота над підручниками та навчальними посібниками є запорукою успішного опанування дисципліною і необхідна для поглибленого та розширеного її вивчення. Самостійну роботу потрібно вести систематично, за певним планом, складеним здобувачем. Цьому сприяють наведені по кожній темі питання курсу, питання для самостійного вивчення, тестові завдання та конкретні практичні задачі.

Тема 1. Теоретичні основи оподаткування

Питання курсу

1. Еволюція податків.
2. Концепції розвитку теорії податків.
3. Сутність та основні риси податків.
4. Податки в системі доходів державного бюджету.
5. Функції податків.
6. Фіскальна функція, механізм її реалізації.
7. Податки як основа фінансової бази держави.
8. Регулююча функція.
9. Основні напрями податкового регулювання економіки й соціальної сфери.
10. Термінологія оподаткування.

Питання для самостійного вивчення

1. Взаємозв'язок податків на споживання, доходи та майно.
2. Взаємозв'язок прибуткового та майнового оподаткування.
3. Форми прибуткового оподаткування: взаємозв'язок, фіскальна регулююча роль.
4. Інтереси держави та платників податків: проблеми збалансування.
5. Пропорційне чи прогресивне оподаткування: дилема вибору.
6. Пріоритети податкового регулювання в Україні.

Тести

1. Податок – це:
 - а) плата, яка стягується з юридичних і фізичних осіб державними органами за право участі, користування будь-чим або за право здійснення тієї або іншої діяльності;
 - б) платіж у грошовій формі;
 - в) плата, яка стягується з юридичних і фізичних осіб за здійснення в їх інтересах державними органами певних дій;
 - г) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з юридичних і фізичних осіб
2. Реалізація фіскальної функції податків пов'язана з:
 - а) контролем за дотриманням податкового законодавства;
 - б) регулюванням грошових доходів між юридичними та фізичними особами, сферами і галузями економіки, державою в цілому та її територіальними утвореннями, досягненням рівноваги між попитом і накопиченням;
 - в) формуванням доходної частини бюджету і створенням матеріальних умов для функціонування держави та задоволення загальнооспільних потреб;
 - г) перерозподілом національного доходу між різними соціальними верствами і групами населення, а також між сферами та галузями народного господарства, що здійснюється з метою виконання державою своїх соціально-економічних і загальнонаціональних функцій
3. Назвіть функції, які виконують податки:
 - а) контрольна;
 - б) фіскальна;
 - в) розподільна;
 - г) регулююча
4. За характером використання податки поділяються на:
 - а) загальні;

- б) прями;
 - в) спеціальні;
 - г) регулярні
5. За правовою ознакою податки поділяються на:
- а) власні;
 - б) звичайні;
 - в) місцеві;
 - г) загальнодержавні

Тема 2. Теоретичні основи визначення податкового навантаження

Питання курсу

1. Сутність понять «податкове навантаження», «ефективна ставка оподаткування».
2. Методики визначення податкового навантаження.
3. Методика Е. Мендози, А. Разіна, Л. Тезара.

Питання для самостійного вивчення

1. Основні принципи побудови та призначення податкової системи. Фактори, що визначають структуру податкової системи.

Тести

1. Сукупний обсяг ресурсів країни, що підлягають оподаткуванню, або максимально можливий обсяг податкових надходжень бюджетів усіх рівнів, визначених в умовах чинного бюджетно-податкового законодавства — це:
 - А) фінансовий потенціал держави;
 - Б) податковий потенціал регіону;
 - В) фіскальний потенціал податкової системи;
 - Г) бюджетний потенціал.
2. Основним кількісним показником виконання податками фіскальної функції є:
 - А) податкові надходження зведеного бюджету;
 - Б) податкове навантаження на економіку країни;
 - В) ефективна ставка податку;
 - Г) питома вага податків у доходах зведеного бюджету.
3. Фіскальна функція податку, яка відображає фундаментальне призначення оподаткування, забезпечує:
 - А) формування дохідної частини бюджету та державних цільових фондів;
 - Б) рівномірний розподіл сум податкових надходжень між ланками бюджетної системи;
 - В) стабілізацію загальнодержавного та регіонального рівня соціального захисту та соціального забезпечення громадян і надання соціальних гарантій;
 - Г) усі відповіді правильні.
4. Викликане оподаткуванням погіршення добробуту платника податків, що виявляється в зменшенні його доходів, які не компенсуються наданням суспільних благ, профінансованих за рахунок сплати податків, а також у зміні структури споживання платника — це:
 - А) податкова квота;
 - Б) податкове навантаження на доходи;
 - В) податкове навантаження на фізичних осіб;
 - Г) податкове навантаження на юридичних осіб.

5. Розрахунок імплікаційних ставок податків на працю, капітал і споживання передбачає класифікацію податків за:
- А) формою оподаткування;
 - Б) способами утримання;
 - В) економічними функціями;
 - Г) усі відповіді правильні;
6. Уперше методику оцінки рівня податкового навантаження на основі ефективних ставок було запропоновано в 1994 році:
- А) Е. Мендозою, А. Разіним, і Л. Тезарем;
 - Б) Де Хааном та Б. Волкерінком;
 - В) Д. Кері, Г Чилінгіріаном та Дж. Рабесоном;
 - Г) Європейською комісією.
7. Світова практика визначення граничної норми оподаткування для кожної окремої країни встановлюється емпіричним шляхом за такими ознаками:
- А) у разі підвищення податкових ставок надходження до бюджету знижуються чи зростають непропорційно повільно;
 - Б) зростають масштаби ухилення та уникнення від оподаткування;
 - В) знижуються темпи економічного зростання, скорочуються інвестиції, зменшується кількість робочих місць тощо;
 - Г) усі відповіді правильні.
8. Згідно з інституціональною економічною теорією під час розрахунку податкового тягаря на фізичних осіб має враховуватися не лише сума податкових зобов'язань індивіда, а й:
- А) витрати податкових розрахунків;
 - Б) витрати утримання податків;
 - В) витрати інституціоналізації;
 - Г) трансакційні податкові витрати.
9. Предметом знання, яке дістало у фінансовій науці назву «економіка оподаткування» (economics of taxation) є:
- А) фінансовий потенціал держави;
 - Б) фіскальний потенціал податкової системи;
 - В) ефекти впливу податків на економіку;
 - Г) гранична ставка податків.
10. Ефекти впливу податків на економіку загалом і на окремих її платників, пов'язані з економічними обмеженнями, що виникають у результаті сплати податків і відволікання коштів від інших можливих напрямів їх використання — це:
- А) податковий коефіцієнт;
 - Б) фіскальний потенціал податкової системи;
 - В) податкове навантаження;
 - Г) податкова квота.

Практичне завдання

Завдання 1 Здійснити пошук та аналіз факторів, що зумовлюють як послаблення, так і посилення фіскальної функції податків. Виокремити з них ті, що здійснюватимуть найсильніший вплив у країнах з транзитивною економікою. Обґрунтуйте очікування тенденції фіскальної функції в Україні.

Тема 3. Міжнародні аспекти оподаткування та гармонізація податкових систем країн членів Європейського Союзу

Питання курсу

1. Загальна характеристика податкової системи Великої Британії.
2. Податки на доходи і прибутки. Податки на споживання. Муніципальні податки.
3. Система соціального страхування Великої Британії.
4. Загальна характеристика податкової системи США. Федеральні податки США.
5. Податки штатів та місцевих органів влади. Загальна характеристика податкової системи Японії. Органи податкового регулювання та контролю Японії. Система податкових надходжень до бюджету Японії.
6. Інтеграційні процеси в сфері оподаткування ЄС. Історичні передумови і необхідність гармонізації оподаткування ЄС. Гармонізація податкових систем ЄС.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Проведіть порівняльну характеристику структури податкових систем Австралії, Японії та України.
2. Розглянути основні положення Конвенції між Урядом України і Урядом Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії про усунення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на дохід і на приріст вартості майна.
3. Розглянути основні положення Конвенції між Урядом України і Урядом Французької Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно.
4. Розглянути основні положення Угоди між Україною і Федеративною Республікою Німеччина про уникнення подвійного оподаткування стосовно податків на дохід і майно.
5. Побудувати структурно-логічну схему, яка б представила класифікацію податкової системи будь-якої Європейської країни з високими податками (на Ваш вибір).

Тести

1. Тріангуляцією називається
 - а) довгострокова оренда машин і обладнання, видача обладнання напрокат;
 - б) ланцюжок із двох операцій постачання, при якій товар переміщується безпосередньо від першого продавця до останнього покупця, за вказівкою проміжного учасника ланцюжка;
 - в) двосторонній процес, який є специфічною формою зобов'язання, що регламентується угодою майнового найму і полягає в передачі власником своїх прав у користуванні та розпорядженні його за визначену плату.
2. До послуг «інтелектуального» характеру відносяться:
 - а) реклама, консалтинг, підбор кадрів;
 - б) телекомунікаційні послуги, пасажирські перевезення;
 - в) посередницькі послуги, оренда товарів.
3. При зворотному обкладанні покупець оформляє звітність таким чином
 - а) якби він був продавцем;
 - б) якби він був покупцем;
 - в) як якби він був і продавцем, і покупцем одночасно.
4. У середині ЄС існує своя офшорна зона –

- а) Ангілья;
 - б) Бермуди;
 - в) Гибралтар.
5. Акцизним збором не обкладається
- а) паливо;
 - б) ювелірні вироби;
 - в) тютюнові вироби.
6. В якому році в Франції був введений ПДВ?
- а) 1698 р.;
 - б) 1699 р.;
 - в) 1700 р.

Практичні завдання.

Завдання 1. Громадянин Австралії отримав річний дохід у розмірі 45 тис. австралійських доларів (в тому числі 15 тис. австралійських доларів – пенсія). Розрахуйте податок на доходи та пенсійний збір, які має сплатити громадянин.

Завдання 2. Японська сім'я вечеряє в ресторані. Вартість вечері за цінами ресторану становить 9,8 тис. ієн. Які податкові зобов'язання виникають при цьому у сім'ї? Скільки вона має заплатити за вечерю?

Завдання 3. Французьке підприємство реалізує наступні види товарів: одяг на суму 18 тис. євро, парфуми на суму 10 тис. євро, книги на суму 30 тис. євро. Розрахуйте податкові зобов'язання з ПДВ.

Завдання 4. Громадянин Франції отримав за рік дохід у сумі 38500 євро. Розрахуйте прибутковий податок та внески до соціальних фондів, які сплатить громадянин та його роботодавець.

Завдання 5 . Підприємство Великобританії отримало дохід за 2021 рік у сумі 180 тис. фунтів стерлінгів, за 2020 рік – у сумі 203 тис. фунтів стерлінгів. Розрахуйте корпоративний податок, який підприємство сплатило за 2020 та за 2021 рік.

Завдання 6. Німецьке сільськогосподарське підприємство має у власності земельну ділянку, яку оцінено у 35 тис. євро. Розрахуйте земельний податок, який підприємство сплачує до бюджету.

Завдання 7. Подружня пара – жителі Швеції отримали за рік дохід у сумі 228300 шведських крон. Розрахуйте прибутковий податок, який має сплатити ця пара, а також внески до соціальних фондів, які сплатить подружжя та їх роботодавець (чоловік і дружина працюють в одній компанії).

Завдання 8. Громадянин Норвегії отримав за рік дохід у сумі 282000 норвезьких крон. На утриманні він має неповнолітнього сина. Розрахуйте прибутковий податок, який громадянин має сплатити до бюджету, а також внески до соціальних фондів, які мають сплатити громадянин та його роботодавець.

Завдання 9. Громадянин Данії отримав річний дохід у сумі 255000 датських крон. Розрахуйте прибутковий податок, який громадянин має сплатити до бюджету, а також внески до соціальних фондів, які мають сплатити громадянин та його роботодавець.

Тема 4. Види податків та їх класифікація

Питання курсу

1. Класифікація податків, її ознаки.
2. Поділ податків за економічним змістом на прямі й непрямі.
3. Класифікація податків за економічною ознакою об'єкта оподаткування – податки на доходи, капітал і споживання.
4. Класифікація за ознакою органів державної влади, які їх встановлюють, – загальнодержавні й місцеві податки.
5. Класифікація податків залежно від способу їх стягнення – розкладкові й окладні.
6. Переваги та недоліки непрямих податків, їх місце в податковій системі.

Практичні завдання.

Практичні завдання за темою 4 «Види податків і її класифікація» дає можливість закріпити теоретичні знання та розвинути практичні вміння щодо визначення типу та елементів податкової системи, розміру ефективних податкових ставок та податкового навантаження.

Податкове навантаження – це частина доходу фізичних і юридичних осіб, що централізовано стягується з фізичних і юридичних осіб та перерозподіляється через державний бюджет.

Для його виміру використовують кілька показників. Податкове навантаження визначається на макрорівні та на мікрорівні.

Так, на макрорівні його визначає частка податкових надходжень ППП до бюджету ВВП:

$$П1 = ПБ / ВВП \cdot 100\%,$$

де ПБ – податкові надходження до бюджету;

ВВП – валовий внутрішній продукт.

За останніми дослідженнями, порівняно з іншими європейськими країнами середній рівень податків в Україні останніми роками не є надзвичайно високим і становить приблизно 30-35% ВВП, тоді як в європейських країнах цей показник сягає приблизно 40%. Але необхідно взяти до уваги, що тіньовий ВВП в Україні, за висновками експертів, у 6 разів перевищує середньо-європейський показник і становить 60% офіційного ВВП. При характеристиці податкового навантаження на мікрорівні (на рівні підприємства) можна використовувати такі показники:

- частку податкових виплат підприємства П2П2 у загальній сумі прибутку:

$$П2 = ПВ / БП \cdot 100\%,$$

де ПВ – податкові виплати підприємства;

БП – балансовий прибуток підприємства.

- частку податкових виплат підприємства П3 в обсязі продажів

$$П3 = ПВ / Пр \cdot 100\%,$$

де Пр – обсяг продажів підприємства.

Завдання 1. До оподаткування доходи групи платників із низькими доходами становили 80 000 грн, доходи групи платників з високими доходами становлять 260 000 грн. Сума сплачених податків групою платників із низькими доходами становить 9000 грн, групою платників із високими доходами – 21 000 грн. Зробити висновок про тип податкової системи шляхом розрахунку ефективної податкової

ставки. Підтвердити висновок про тип податкової системи шляхом виявлення характеру перерозподілу доходів громадян після сплати податків.

Тема 5. Прямі податки

Питання курсу

1. Види прямих податків. Прибуткове оподаткування юридичних і фізичних осіб. Сутність податку на прибуток підприємств, його зародження та розвиток.
2. Платники і ставки податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення прибутку як об'єкта оподаткування, його економічний зміст і кількісна визначеність.
3. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток. Податок на доходи фізичних осіб, як форма індивідуального оподаткування населення.
4. Загальні терміни: фізична особа (резидент, нерезидент), дохід, додаткові блага, загальний оподатковуваний дохід, нерухоме майно (нерухомість), рухоме майно, пасивний дохід, податкова знижка, податковий агент. Платники податку і об'єкт оподаткування. Податкові соціальні пільги та підстави і порядок їх надання.
5. Ставки податку, порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету.
6. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування; оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність.

Питання для самостійного вивчення

1. Порядок оподаткування: операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого і рухомого майна; доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна, майнових чи немайнових прав.

Тести

1. До складу валового доходу платника включаються:
 - а) суми акцизного збору і податку на додану вартість;
 - б) дивіденди, отримані платником податку від інших платників податку;
 - в) суми коштів у частині надмірно сплачених податків, що повертаються з бюджету;
 - г) доходи від реалізації цінних паперів;
 - д) загальні доходи від реалізації товарів;
 - е) доходи, отримані у вигляді штрафів, неустойки чи пені;
 - ж) суми перевищення виручки від продажу над балансовою вартістю окремих об'єктів основних фондів 1-ї групи та нематеріальних активів.
2. До складу валових витрат платника податку на прибуток включаються:
 - а) суми перевищення балансової вартості над виручкою від продажу окремих об'єктів основних фондів 1-ї групи та нематеріальних активів;
 - б) суми коштів, внесених до страхових резервів;
 - в) витрати на оплату праці;
 - г) матеріальні витрати;
 - д) витрати на сплату вартості торгових патентів;
 - е) витрати на виплату дивідендів;
 - ж) витрати на придбання, реконструкцію, будівництво, ремонт та інше поліпшення основних фондів;
 - з) витрати на сплату штрафів, неустойки чи пені.

3. До складу валових витрат платника податку на прибуток не включаються:

- а) суми перевищення балансової вартості над виручкою від продажу окремих об'єктів основних фондів 1-ї групи та нематеріальних активів;
- б) суми коштів, внесених до страхових резервів;
- в) витрати на оплату праці;
- г) матеріальні витрати;
- д) витрати на сплату вартості торгових патентів;
- е) витрати на виплату дивідендів;
- ж) витрати на придбання, реконструкцію, будівництво, ремонт та інше поліпшення основних фондів;
- з) витрати на сплату штрафів, неустойки чи пені;
- и) суми збитків, понесених у зв'язку з продажем товарів або їх обміном за цінами, нижчими за звичайні.

4. До складу валових витрат подвійного призначення платника податку на прибуток належать:

- а) витрати на винахідництво і раціоналізацію господарських процесів;
- б) витрати на придбання науково-технічної літератури, передплату спеціалізованих періодичних видань;
- в) витрати на придбання форменого одягу;
- г) витрати на утримання об'єктів соціально-культурної сфери;
- д) витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів, виданих державними органами для ведення господарської діяльності.

5. До складу валових витрат виробництва дозволяється включати суми податку на додану вартість, сплачені у складі ціни придбання товарів, вартість яких належить до складу валових витрат платника податку на прибуток у випадку, якщо:

- а) платник податку на прибуток не зареєстрований платником податку на додану вартість;
- б) вищеназвані товари придбані у постачальника, який не є платником податку на додану вартість;
- в) вищеназвані товари придбані у постачальника, який не є платником податку на прибуток;
- г) у постачальника обсяг реалізації за попередній рік становить менше 300000 гривень;
- д) у платника податку на прибуток обсяг реалізації за попередній рік становить менше 300000 гривень.

6. Амортизації підлягають витрати на:

- а) придбання основних фондів та нематеріальних активів для власних виробничих потреб;
- б) проведення всіх видів ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних фондів;
- в) вирощування багаторічних плодоносних насаджень;
- г) утримання основних фондів, що знаходяться на консервації;
- д) придбання і відгодівлю продуктивної худоби.

7. Амортизації не підлягають витрати на:

- а) придбання основних фондів та нематеріальних активів для власних виробничих потреб;
- б) проведення всіх видів ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних фондів;
- в) вирощування багаторічних плодоносних насаджень;
- г) утримання основних фондів, що знаходяться на консервації;
- д) придбання і відгодівлю продуктивної худоби.

8. До податкових періодів податку на прибуток належать:
- а) податковий рік;
 - б) податковий квартал;
 - в) податкове півріччя;
 - г) податковий місяць;
 - д) податкова декада.
9. Дата збільшення валового доходу платника податку на прибуток залежить від:
- а) дати зарахування коштів від покупця на банківський рахунок платника податку;
 - б) дати відвантаження товарів;
 - в) розміру укладеної угоди;
 - г) форми власності підприємства.
10. Дата збільшення валових витрат платника податку на прибуток залежить від:
- а) дати списання коштів з банківського рахунка платника податку на оплату товарів;
 - б) дати оприбуткування платником податку товарів;
 - в) пори року;
 - г) розміру укладеної угоди;
 - д) форми власності підприємства.
11. Яким чином сума внесеного до бюджету податку на дивіденди впливає на суму податку на прибуток, належну до сплати в бюджет:
- а) не впливає;
 - б) на цю суму емітент має зменшити суму податку на прибуток, належну до сплати в бюджет;
 - в) на цю суму емітент має збільшити суму податку на прибуток, належну до сплати в бюджет.
12. Податок на дивіденди нараховується за ставкою:
- а) 30%;
 - б) 20%;
 - в) 25%;
 - г) 3%;
 - д) 40%;
 - е) за шкалою.
13. Податок на дивіденди сплачується за рахунок:
- а) частини прибутку, спрямованого на виплату дивідендів;
 - б) собівартості;
 - в) оподаткованого прибутку підприємства.
14. Для сплати в бюджет сума розрахованого податку на прибуток зменшується на:
- а) вартість придбаних торгових патентів;
 - б) суму внесеного до бюджету податку на дивіденди;
 - в) суму податку на додану вартість;
 - г) суму податку на додану вартість і акцизного збору.
15. Податкова декларація з податку на прибуток підприємств подається:
- а) за звітний квартал наростаючим підсумком;
 - б) за звітний квартал;
 - в) за звітний квартал і за звітний рік;
 - г) за звітний місяць;
 - д) за звітний місяць і за звітний рік.
16. Податок на прибуток сплачується:
- а) не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним кварталом;
 - б) до 20 числа місяця, наступного за звітним кварталом;

в) протягом 10 календарних днів після граничного терміну подання податкової декларації;

г) протягом 20 календарних днів після граничного терміну подання податкової декларації.

17. Декларація з податку на прибуток подається:

а) не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним кварталом;

б) до 25 числа місяця, наступного за звітним кварталом;

в) протягом 20 календарних днів, наступних за останнім днем звітного кварталу нарастаючим підсумком;

г) протягом 40 календарних днів, наступних за останнім днем звітного кварталу нарастаючим підсумком.

18. За звітний квартал валовий дохід платника податку на прибуток дорівнює 400 гривень, валові витрати – 200 гривень, амортизаційні відрахування – 100 гривень. У цьому випадку податок на прибуток підприємства становитиме:

а) 25 гривень;

б) 120 гривень;

в) 50 гривень;

г) 75 гривень;

д) 125 гривень.

Практичні завдання

Задача 1. За наведеними даними розрахуйте суму податку на прибуток за 4 квартал поточного року (підприємство зареєстроване 12 жовтня поточного року). Заповніть Декларацію з податку на прибуток підприємств, вкажіть терміни подання звітності та сплати податку до бюджету.

1. Отримано доходів від продажу товарів (без ПДВ) – 87000 гривень.

2. Отримано дивідендів від нерезидентів – 8000 гривень.

3. Придбано сировини та матеріалів (без ПДВ) – 9200 гривень.

4. Витрати на оплату праці – 27000 гривень (норматив відрахувань до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві – 1,08%).

5. Сплачено за охорону (без ПДВ) – 1800 гривень.

6. Балансова вартість основних фондів на початок 4 кварталу становить:

основні фонди групи 1 – 15000 грн.

основні фонди групи 2 – 20000 грн.

основні фонди групи 3 – 5000 грн.

основні фонди групи 4 – 12000 грн.

7. Балансова вартість запасів характеризується наступними даними:

- балансова вартість запасів на складах на початок кварталу – 8000 грн., на кінець – 9000 грн.

- балансова вартість запасів у незавершеному виробництві на початок кварталу – 16000 грн., на кінець – 13000 грн.

- балансова вартість запасів у готовій продукції на початок кварталу – 22000 грн., на кінець – 23000 грн.

- балансова вартість запасів у роздрібній торгівлі на початок кварталу – 25000 грн., на кінець – 27000 грн.

8. Сплачено до бюджету:

- податок за землю – 1500 грн.

- податок з власників транспортних засобів – 600 грн. (основний платіж), 32 грн. (пеня).

- збір за спеціальне використання природних ресурсів – 100 грн.
- комунальний податок – 51 грн

Тема 6. Непрямі податки

Питання курсу

1. Види непрямих податків: податок на додану вартість, акцизний податок, мито.
2. Сутність податку на додану вартість. Платники і ставки податку на додану вартість.
3. Об'єкт оподаткування, особливості його визначення у різних галузях. Податок на додану вартість як ціноутворюючий фактор. Методика включення податку в ціни товарів, робіт і послуг. Пільги по податку на додану вартість.
4. Порядок обчислення податку на додану вартість: податкове зобов'язання, податковий період, дата виникнення податкового зобов'язання, податковий кредит, податок на додану вартість, що підлягає перерахуванню в доход бюджету, відшкодування сум податку на додану вартість. Декларації з податку на додану вартість, їх зміст, порядок складання і подання у податкові органи. Строки подання декларацій.
5. Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні. Платники акцизного податку, об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів і ставки акцизного податку. Порядок включення акцизного податку у ціну товарів. Методика обчислення сум акцизного податку.
6. Пільги по податку. Строки сплати акцизного податку та подання звітності податковим органам. Суть і значення марок акцизного податку. Контроль за сплатою податку.
7. Мито як джерело доходів бюджету, митна політика. Термінологія митної справи: митна територія та митний контроль, ввезення, вивезення та транзит товарів, митна декларація і декларанти. Платники, ставки і порядок сплати мита. Справляння мита та порядок його перерахування в бюджет.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Розглянути основні положення Закону України «Про податок на додану вартість» від 03.04.97 року № 168/97-ВР зі змінами і доповненнями: визначення термінів, платники податку, об'єкт оподаткування та операції, що не є об'єктом оподаткування, база оподаткування, операції, звільнені від оподаткування, ставки податку, порядок розрахунку і сплати податку, відповідальність платників.
2. Побудувати структурно-логічну схему податку на додану вартість.
3. Розглянути основні положення Закону України «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби» від 15.09.95 року №329/95-ВР зі змінами і доповненнями: основні терміни, платники, об'єкти оподаткування, оподатковуваний оборот, ставки, порядок і терміни сплати, відповідальність платників, порядок контролю за надходженням акцизного збору.
4. Розглянути основні положення Декрету Кабінету Міністрів «Про єдиний митний тариф» від 11.01.93 року № 4-93 зі змінами і доповненнями.
5. Побудувати структурно-логічні схеми акцизного збору і мита.

Тести

1. Акцизний збір:
 - а) включається до ціни товарів;
 - б) сплачується за рахунок прибутку виробника підакцизних товарів;

- в) включається до собівартості підакцизних товарів.
2. Акцизний збір сплачується за:
- а) універсальними ставками;
 - б) диференційованими ставками.
3. Акцизний збір обчислюється:
- а) за ставками у відсотках до обороту з продажу без урахування ПДВ і акцизного збору;
 - б) за ставками у відсотках до обороту з продажу без урахування ПДВ;
 - в) за ставками у відсотках до обороту з продажу без урахування акцизного збору;
 - г) за ставками у відсотках до обороту з продажу з урахуванням ПДВ і акцизного збору;
 - д) за ставками у відсотках до обороту з продажу з урахуванням акцизного збору.
4. Акцизний збір належить до:
- а) непрямих податків;
 - б) прямих податків;
 - в) місцевих податків;
 - г) реальних податків;
 - д) загальнодержавних податків.
5. Акцизний збір належить до:
- а) специфічних акцизів;
 - б) універсальних акцизів;
 - в) податків з продажу;
 - г) податків з обороту.
6. Реальним носієм акцизного збору є:
- а) споживачі підакцизної продукції;
 - б) виробники підакцизної продукції;
 - в) населення;
 - г) торгові організації.
7. Платниками акцизного збору можуть виступати:
- а) споживачі підакцизної продукції;
 - б) виробники підакцизної продукції;
 - в) юридичні особи, які імпортують на митну територію України підакцизні товари;
 - г) торгові організації.
8. Об'єктами оподаткування акцизним збором не можуть бути:
- а) обороти з реалізації спирту етилового, що використовується для виготовлення лікарських засобів;
 - б) митна вартість алкогольних напоїв та тютюнових виробів, що перевозяться через територію України транзитом;
 - в) обороти з реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів;
 - г) вартість алкогольних напоїв та тютюнових виробів, виготовлених українськими виробниками на давальницьких умовах;
 - д) обороти з реалізації товарів для власного споживання, промислової переробки, а також для своїх працівників.
9. Об'єктами оподаткування акцизним збором можуть бути:
- а) обороти з реалізації спирту етилового, що використовується для виготовлення лікарських засобів;
 - б) обороти з реалізації підакцизних товарів на експорт за валюту;
 - в) обороти з реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів;
 - г) вартість алкогольних напоїв та тютюнових виробів, виготовлених українськими виробниками на давальницьких умовах;

д) обороти з реалізації товарів для власного споживання, промислової переробки, а також для своїх працівників.

10. Акцизний збір в Україні не сплачується:

- а) під час реалізації автомобілів спеціального призначення;
- б) під час реалізації бензинів моторних і дизельного пального;
- в) під час реалізації ювелірних виробів;
- г) під час реалізації тютюнових виробів;
- д) під час реалізації алкогольних напоїв.

11. Під час розмитнення товарів акцизний збір сплачується:

- а) в національній валюті за курсом НБУ на день подання митної декларації;
- б) в ЄВРО;
- в) в національній валюті країни, з якої ввезено підакцизну продукцію;
- г) в національній валюті за курсом НБУ, що діяв на початок місяця, в якому здійснюється розмитнення товару;
- д) в національній валюті за курсом НБУ, що діяв на початок кварталу, в якому здійснюється розмитнення товару.

12. Акцизний збір з вітчизняних товарів сплачується:

- а) в національній валюті за курсом НБУ, що діяв на день подання податкової декларації;
- б) в національній валюті за курсом НБУ, що діяв на день виготовлення товару;
- в) в ЄВРО;
- г) в національній валюті за курсом НБУ, що діяв на початок місяця, в якому здійснюється реалізація товару;
- д) в національній валюті за курсом НБУ, що діяв на початок кварталу, в якому здійснюється реалізація товару;
- е) в національній валюті за курсом НБУ, що діяв на початок місяця, в якому здійснюється виготовлення товару;
- ж) в національній валюті за курсом НБУ, що діяв на початок кварталу, в якому здійснюється виготовлення товару.

13. Українські підприємства-виробники сплачують акцизний збір на алкогольні напої:

- а) на третій робочий день після здійснення обороту з реалізації;
- б) до 16 числа наступного за звітним місяця;
- в) не пізніше дня реалізації;
- г) протягом 10 календарних днів, наступних за останнім днем подання податкової звітності.

14. Українські підприємства-виробники сплачують акцизний збір на тютюнові вироби:

- а) на третій робочий день після здійснення обороту з реалізації;
- б) до 16 числа наступного за звітним місяця;
- в) не пізніше дня реалізації;
- г) протягом 10 календарних днів, наступних за останнім днем подання податкової звітності.

15. Власники готової продукції, виготовленої з використанням давальницької сировини, сплачують акцизний збір:

- а) на третій робочий день після одержання готової продукції;
- б) до 16 числа наступного за звітним місяця;
- в) не пізніше дня одержання готової продукції;
- г) протягом 10 календарних днів, наступних за останнім днем подання податкової звітності.

16. Українські підприємства-виробники подають розрахунок суми акцизного збору за минулий місяць:

- а) протягом 20 календарних днів, наступних за останнім днем звітного місяця;
- б) протягом 40 календарних днів, наступних за останнім днем звітного місяця;
- в) протягом 10 календарних днів, наступних за останнім днем звітного місяця;
- г) не пізніше 15 числа наступного за звітним місяця;
- д) до 20 числа наступного за звітним місяця.

17. Мито є:

- а) прямим податком;
- б) непрямими податком;
- в) податком на капітал;
- г) податком на майно;
- д) фіскальною монополією.

18. Фіскального призначення не має:

- а) статистичне мито;
- б) преференційне мито;
- в) зрівнювальне мито;
- г) протекціоністське мито.

19. Максимальні надходження до бюджету забезпечує:

- а) статистичне мито;
- б) преференційне мито;
- в) зрівнювальне мито;
- г) протекціоністське мито;
- д) фіскальне мито;
- е) антидемпінгове мито.

20. З метою захисту продукції вітчизняних товаровиробників вводиться:

- а) статистичне мито;
- б) преференційне мито;
- в) зрівнювальне мито;
- г) протекціоністське мито;
- д) фіскальне мито;
- е) антидемпінгове мито.

21. З метою розвитку міжнародної торгівлі вводиться:

- а) статистичне мито;
- б) преференційне мито;
- в) зрівнювальне мито;
- г) протекціоністське мито;
- д) фіскальне мито;
- е) антидемпінгове мито.

22. З метою встановлення цінової рівноваги між вітчизняними та іноземними товарами вводиться:

- а) статистичне мито;
- б) преференційне мито;
- в) зрівнювальне мито;
- г) протекціоністське мито;
- д) фіскальне мито;
- е) антидемпінгове мито.

23. Мито, ставки якого встановлюються у % до вартості товару, називається:

- а) адвалорним;
- б) антидемпінговим;
- в) статистичним;
- г) фіскальним;

- д) пропорційним;
- е) специфічним.

24. Мито, ставки якого встановлюються у твердих сумах на одиницю товару називається:

- а) адвалорним;
- б) антидемпінговим;
- в) статистичним;
- г) фіскальним;
- д) пропорційним;
- е) специфічним.

25. Для визначення митної вартості товару його вартість у валюті перераховується в національну валюту за курсом НБУ, що діяв:

- а) на день подання митної декларації;
- б) на день придбання товару за кордоном;
- в) на день подання податкової звітності;
- г) на перший день кварталу, в якому здійснюється розмитнення товару;
- д) на перший день місяця, в якому здійснюється розмитнення товару

Практичні завдання

Задача 1. По підприємству ВАТ «Тютюн» відомі наступні дані за минулий місяць: фактичні обсяги реалізації сигарет з фільтром «Еліта» (код товару за УКТ ЗЕД – 2402209020) – 100000 штук (кількість сигарет в пачці – 20 шт.), оборот з продажу, обчислений за максимальними роздрібними цінами, – 7500 грн. Розрахуйте суму акцизного збору, яку підприємство має сплатити до бюджету. Заповніть розрахунок акцизного збору.

(Для довідки: ставка акцизного збору у твердих сумах на сигарети з фільтром – 11,5 гривень за 1000 штук, ставка акцизного збору у відсотках до обороту – 8 %).

Задача 2. Підприємство ЗАТ «Авто-плюс» (ідентифікаційний код – 32245510) є виробником бензину. Заповніть Розрахунок акцизного збору за квітень за наступними даними: вироблено 15 тонн бензину А-76 (код товару за Гармонізованою системою опису та кодування товарів – 271000350), 24 тонни бензину А-95 (код товару за Гармонізованою системою опису та кодування товарів – 271000350), 18 тонн дизельного пального (код товару за Гармонізованою системою опису та кодування товарів – 271000650). Вкажіть строки сплати акцизного збору до бюджету. (Для довідки: ставки акцизного збору за бензини – 60 євро за 1000 кг, за дизельне пальне – 30 євро за 1000 кг, курс 1 євро – 6,85 грн.).

Задача 3. Підприємство придбало за кордоном автомобілі:

- BMW-520i 2005 року випуску, об'єм циліндрів двигуна – 2000 куб. см, вартість – 30000 євро, митна вартість – 30500 євро;
- AUDI-S8 2007 року випуску, об'єм циліндрів двигуна – 4000 куб. см, вартість – 120000 євро, митна вартість – 122000 євро;
- Mazda-323S 1994 року випуску, об'єм циліндрів двигуна – 1500 куб.см, вартість – 5000 євро, митна вартість – 5100 євро;
- Mercedes-500E 2005 року випуску, об'єм циліндрів двигуна – 5000 куб. см, вартість – 25000 євро, митна вартість – 25800 євро.

Визначте суми податків, які необхідно сплатити під час митного оформлення цих автомобілів: ввізне мито, акцизний збір, митні збори, податок на додану вартість.

Результати розрахунків оформіть у вигляді таблиці. (Для довідки: курс 1 євро на дату розмитнення – 6,85 грн.).

Рішення:

Назва податку чи платежу	Сплачено під час розмитнення, грн.				
	BMW-520i (2005, 2000см ³ 208925 грн.)	AUDI-S8 (2007, 4000см ³ 835700 грн.)	Mazda- 323S (1994, 1500см ³ 34935 грн.)	Mercedes- 500E (2005, 5000см ³ 176730 грн.)	Разом
Ввізне мито					
Акцизний збір					
Митні збори					
ПДВ					
Всього сплачено					
Вартість після розмитнення, євро					

Тема 7. Ресурсні платежі

Питання курсу

1. Сутність екологічного податку. Платники, об'єкт та база оподаткування, ставки податку. Порядок обчислення і сплати податку в бюджет.
2. Склад рентної плати. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин: платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення та сплати податкових зобов'язань. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин: платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення та сплати податкових зобов'язань.
3. Види плати за ресурси, побудова ставок і визначення платників. Рентна плата за спеціальне використання води. Платники, об'єкт оподаткування. Порядок обчислення та строки сплати збору в бюджет. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, його сутність і призначення.
4. Платники, об'єкт оподаткування. Ставки збору за заготівлю деревини основних та неосновних лісових порід. Порядок обчислення, перерахування та сплати збору. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Платники.
5. Об'єкт оподаткування. Ставки та порядок обчислення збору. Право на користування радіочастотним ресурсом України. Порядок сплати збору.
6. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.
7. Платники, об'єкт оподаткування. Порядок сплати збору. Звітність платників.

Тести

1. Базою оподаткування плати за користування надрами для видобування корисних копалин є:

- а) кількість видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини);
- б) вартість обсягів видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини);
- в) нормативна грошова оцінка видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини);
- г) нормативна вартість обсягів видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини).

2. Податкове зобов'язання з плати за користування надрами для відповідного виду товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) обчислюються за формулою:

- а) $P_{zn} = V_{\phi} \times V_{kk} / C_{внз} \times K_{пп}$;
- б) $P_{zn} = (V_{\phi} + V_{kk}) / (C_{внз} \times K_{пп})$;
- в) $P_{zn} = V_{\phi} \times V_{kk} \times C_{внз}$;
- г) $P_{zn} = V_{\phi} \times V_{kk} \times C_{внз} \times K_{пп}$

де V_{ϕ} - обсяг (кількість) відповідного виду видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) у податковому (звітному) періоді (в одиницях маси або об'єму);

V_{kk} - вартість одиниці відповідного виду видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), обчислена згідно з пунктом 263.6 цієї статті;

$C_{внз}$ - величина ставки плати за користування надрами для видобування корисних копалин (у відсотках);

$K_{пп}$ - коригуючий коефіцієнт, який визначається залежно від виду корисної копалини (мінеральної сировини) та умов її видобування

3. Об'єктом оподаткування плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, є:

а) обсяг підземного простору (ділянки) надр для зберігання природного газу та газоподібних продуктів - активний об'єм зберігання газу в пористих чи тріщинуватих геологічних утвореннях (пластах-колекторах);

б) корисні копалини, видобуті з надр при створенні, використанні, реконструкції геологічних об'єктів природно-заповідного фонду, якщо використання цих корисних копалин не передбачає отримання економічної вигоди з передачею чи без передачі права власності;

в) обсяг підземного простору (ділянки) надр для зберігання нафти та інших рідких нафтопродуктів - об'єм спеціально створених та існуючих гірничих виробок (відпрацьованих і пристосованих), а також природних порожнин (печер);

г) обсяги мінеральних вод, що видобуті державними дитячими спеціалізованими санаторно-курортними закладами, в частині обсягів, що використовуються для лікування на їх території

4. Збір за спеціальне використання води не справляється за:

- а) використання води водних об'єктів;
- б) використання води, отриманої від інших водокористувачів;
- в) використання води без її вилучення з водних об'єктів для потреб гідроенергетики і водного транспорту;
- г) використання води для протипожежних потреб

5. Базовим податковим (звітним) періодом для збору за спеціальне використання води є:
- календарний рік;
 - календарний місяць;
 - календарний квартал;
 - півріччя

Практичні завдання

Завдання 1 Підприємство «Хвиля-А» 11 січня 2012 року отримало ліцензію на використання стільникового радіозв'язку в м. Києві. Фактичне використання стільникового радіозв'язку почалося в м. Києві з 18 січня 2012 року.

Ширина смуги радіочастот визначена в ліцензії для стільникового радіозв'язку в м. Києві — 20,0 МГц.

Необхідно:

- визначити суму збору за користування радіочастотним ресурсом України;
- указати терміни подачі декларації та терміни сплати збору до бюджету. Усі розрахунки пояснити, посилаючись на чинне законодавство.

Довідкова інформація:

- ставку збору для стільникового радіозв'язку визначено в розмірі 8666,3 грн за 1 МГц смуги радіочастот на місяць.

Завдання 2 Визначити суму, терміни сплати до бюджету та терміни подачі звітності збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для суб'єктів господарювання, які виробляють теплову енергію, ураховуючи такі показники:

- обсяг газу, що постачався за звітний періоду — 305 100 (у 1000 м³);
- тариф — 1054,13 грн за 1000 м³;
- ставка збору — 0,02 %.

Тема 8. Єдиний соціальний внесок. Військовий збір

Питання курсу

- Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
- Платники, база нарахування ЄСВ.
- Об'єкт оподаткування.
- Ставки внеску. Механізм справляння внеску.
- Нарахування, утримання та сплата (перерахування) внеску до бюджету.
- Військовий збір.
- Об'єкт оподаткування. Ставки збору.

Тести

1. Витрати, які на даний момент не включаються до складу податкової знижки платника ПДФО:

- сума коштів, сплачених на користь закладів освіти для компенсації вартості здобуття вищої освіти дружини платника податку;
- сума коштів, сплачених на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування платника;
- сума витрат на сплату страхових платежів за договорами довгострокового страхування життя;

- г) частина суми процентів, сплачених за користування іпотечним житловим кредитом
2. Назвіть обмеження права платника ПДФО на нарахування податкової знижки:
- витрати платника можуть бути понесеними у зв'язку з придбанням товарів як у резидентів, так і у нерезидентів;
 - наявність у платника-резидента індивідуального ідентифікаційного номера;
 - право податкової знижки на наступні податкові роки переноситься;
 - загальна сума податкової знижки необмежена
3. На податкову соціальну пільгу у розмірі 100 % має право:
- платник податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років;
 - учасник бойових дій під час Другої світової війни;
 - інвалід 2 групи;
 - студент
4. Фізичні особи-підприємці сплачують єдиний соціальний внесок «за себе» за ставкою:
- 33,2 %;
 - 3,6 %;
 - 36,3 %;
 - 34,7 %
5. Мінімальний страховий внесок обчислюється як:
- добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску;
 - добуток нарахованої заробітної плати на розмір внеску;
 - добуток прожиткового мінімуму для працездатних осіб на розмір внеску;
 - добуток отриманої заробітної плати на розмір внеску

Практичні завдання

- Завдання 1** Здобувач Микола влітку на канікулах вирішив попрацювати. Він влаштувався помічником продавця в місцевому супермаркеті на неповний робочий день. За місяць роботи Миколі нарахували заробітну плату в розмірі 4 400 гривень.
- Вкажіть, які податки має сплатити Микола, і які – роботодавець.
 - Зайдіть на сайт <https://zakon.rada.gov.ua/laws> і знайдіть останні версії Податкового кодексу й Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Перевірте, яка ставка застосовується до відповідних податків.
 - Обрахуйте суму податку, яку мають сплатити Микола та його роботодавець.
 - Обрахуйте, яку заробітну плату отримає Микола «на руки».

Тема 9. Система адміністрування податків в Україні

Питання курсу

- Зміст і принципи системи податкового адміністрування в Україні.
- Основні вимоги до раціональної податкової структури.
- Нормативно-правова та організаційна складові системи адміністрування податків. Недоліки та суперечності нормативно-правових актів, що регулюють податкове адміністрування в Україні.
- Податковий кодекс та проблеми реформування податкового адміністрування.

Питання для самостійного вивчення

- Роль адміністрування податків в системі податкового права.
- Правове регулювання процесу адміністрування податкових зобов'язань в Україні.

3. Ефективність адміністрування податків на макрорівні.
4. Складові системи національного податкового адміністрування в Україні

Тема 10. Податкова оптимізація та ухилення від сплати податків

Питання курсу

1. Засоби зменшення податкових платежів: податкова оптимізація і ухилення від сплати податків. Поняття податкової оптимізації.
2. Основні способи і засоби оптимізації податків в Україні. Поняття ухилення від податків. Види ухилення від податків.
3. Приховування доходів та інші форми податкових зловживань. Особливості ухилення від податків у сфері тіньової економіки. Можливості ухилення від сплати з різних видів податків. Боротьба з ухиленням від сплати податків.
4. Сутність та форми перекладання податків. Перекладання непрямих податків.
5. Напрямки і способи перекладання прямих податків. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

Тести

1. Яка із наявних ознак не відноситься до ухилення від сплати податків:
 - а) пов'язані з певним ризиком для фінансово-економічної діяльності.
 - б) використання незаконних прийомів та методів зменшення податкових платежів.
 - в) націлені на зменшення податкових кредитів.
 - г) призводять до ненадходження до бюджетів або державних цільових фондів значних сум грошових коштів
2. Відхід від сплати податків не включає в себе:
 - а) ігнорування сплати податків.
 - б) пошук податкових лазівок.
 - в) використання податкових пільг.
 - г) мінімізацію податкового навантаження.
3. Відсутність господарської мети операції є ознакою:
 - а) незаконної схеми.
 - б) раціоналізації.
 - в) мінімізації.
 - г) облікової політики
4. До змін у соціально-економічній сфері призводить:
 - а) планування податків.
 - б) відмова від контактів із податковими органами.
 - в) ухилення від сплати
5. Економічні причини включають:
 - а) причини, пов'язані з податковою політикою, що проводиться, та особливостями податкової системи.
 - б) лобіювання інтересів окремих груп платників податків.
 - в) недоліки взаємодії між органами податкового контролю, податковою поліцією.
 - г) недостатню підготовленість керівників та бухгалтерів підприємств
6. Основна ознака, яка розмежує податкове планування та ухилення від сплати податків це те, що у другому випадку спостерігається ненадходження до бюджетів або державних цільових фондів коштів.
 - а) Правильно
 - б) Неправильно

7. Чи передбачає омана кримінальну відповідальність?
- а) Правильно
 - б) Неправильно
8. Несприймання платниками податків законодавства у сфері оподаткування є технічною причиною ухилення від оподаткування.
- а) Правильно
 - б) Неправильно
9. Відповідальність за несплату податків включає в себе кримінальну, адміністративну, фінансову.
- а) Правильно
 - б) Неправильно
10. Головна проблема у боротьбі з уникненням оподаткування в Україні полягає в тому, що основні винуватці мають значний політичний вплив.
- а) Правильно
 - б) Неправильно

Практичні завдання

1. Заповнити відсутні слова

Під ухиленням від сплати податків автори розуміють навмисні, усвідомлювані, активні дії , які націлені на зменшення сум податкових платежів в або державні цільові фонди, обов'язкових до сплати у відповідності до діючого законодавства, з використанням незаконних прийомів, способів та методів, орієнтовані на отримання додаткових неврахованих для задоволення власних потреб.

2. Заповнити відсутні слова

Податкові – одна з найважливіших деталей внутрішнього і зовнішнього податкового планування, один із способів стимулювання тих напрямів діяльності і сфер економіки, які необхідні державі в міру їх соціальної значущості або через неможливість фінансування; значною мірою залежать від місцевого .

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч. посіб. / [В.П. Хомутенко, І.С. Луценко, А.В. Хомутенко]; за заг. ред. В.П. Хомутенко – Одеса: «Атлант», 2015. – 314 с.
2. Буряк О. П. Податковий менеджмент: підручник / О. П. Буряк. – К.: Ліра-К, 2014. – 352 с.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI із змінами та доповненнями [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
4. Головка М. Й. Аналіз сучасного стану індикаторів розвитку, стійкості та ефективності функціонування податкової системи України [Електронний ресурс] / М. Й. Головка // Економічний форум. - 2018. - № 1. - С. 261-265. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2018_1_44
5. Гонга О. І. Податкова система України: сучасний стан та напрями вдосконалення [Електронний ресурс] / О. І. Гонга, А. В. Жаворонок // Вісник Черкаського університету. Серія: Економічні науки. - 2017. - № 4(1). - С. 3-9. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuE_2017_4\(1\)_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuE_2017_4(1)_3)
6. Диха М. В. Податкова система як складник забезпечення розвитку соціально-економічної системи України [Електронний ресурс] / М. В. Диха, Ю. В. Гончаров // Сучасні питання економіки і права. - 2018. - Вип. 1. - С. 86-99.
7. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник / О. В. Зайцев. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. – 308 с.
8. Крисоватий А. І. Податковий менеджмент : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / А. І. Крисоватий, А. Я. Кізима.- Тернопіль : Карт бланш, 2014.- 304 с.
9. Крисоватий А.І. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори : монографія / А.І. Крисоватий, В.А. Валігура. – Тернопіль : Підручник і посібник, 2010. – 248 с.
10. Крисоватий А.І. Муніципальна боргова політика: теоретичні концепти та практика реалізації в Україні / Крисоватий А.І., Синютка Н.Г. – Львів: Українська академія друкарства, 2017. – 220с.

Додаткова

11. Крисоватий А.І. Наукові основи фіскальної теорії. Навчальний посібник / А.І. Крисоватий, О.Ю. Сидорович, В.І. Дмитрів – Тернопіль: ТНЕУ, 2017 – 246 с.
12. Луцик А.І. Адміністрування податків. Навчальний посібник / А.І. Луцик, Ф.П. Ткачик – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – 282 с.
13. Митна справа : підруч. / [А. І. Крисоватий, С. Д. Герчаківський, О. Б. Дем'янюк та ін.]; за ред. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : ВПЦ «Екон. думка ТНЕУ», 2014. – 540 с.
14. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI (редакція від 24.07.2015) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
15. Пасічний М. Фіскальна результативність податкової системи України [Електронний ресурс] / М. Пасічний // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. - 2018. - № 3. - С. 116-130.
16. Податкова політика України : навч. посіб. / П. В. Мельник, З. С. Варналій, Л. Л. Тарангул [та ін.]; за ред. П. В. Мельника. – К. : Знання України, 2010. – 505 с.
17. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.
18. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система», [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка»,

спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В.– К., 2018. – 171 с.

19. Податкова система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.]; за ред. В.Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.

20. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (редакція від 13.08.2015) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

21. Стратегічні орієнтири формування і реалізації фіскальної політики України [Текст] : монографія / під ред. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : Вектор, 2012. – 356 с.

22. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>

23. Modern tendencies of fiscal policy in European economic space: Monograph / A. Krysovatyu, O. Kyrylenko, O. Kneysler et al.; edited by Doctor of Economics, Prof. Andriy Krysovatyu. – Ternopil: TNEU, 2017. – 388 p.

Інформаційні ресурси

1. Комп'ютерна правова бібліотека "Ліга" <http://www.liga.ua>
2. Нормативні акти України <http://www.nau.kiev.ua>
3. Законопроекти України <http://www.zakon.gov.ua>
4. Бухгалтерія <http://www.buhgalteria.com.ua>
5. Урядовий кур'єр <http://www.ukcc.com.ua>
6. Баланс <http://www.balance.dp.ua>
7. Вісник Податкової служби України <http://www.visnuk.com.ua>
8. Газета «Все про бухгалтерський облік» www.vobu.com.ua